

De iene die syn skoech ^fuw en joech dy oan de oar. (RUTH 4, 7)

MEDITAATSE

By de vesper yn'e Grutte Tsjerke fan Ljouwert 24 juny 2001

Ruth, ien fan de feestrollen fan Israel fertelt us hoe't gewoane minsken har plak fyne yn it plan dat God mei de minsken hat.

It sweacherhoulik, mar ek it frijjaan fan it lan, de soarch dat in famylje bestean bliuwt, en boppeal de ynset fan Boaz, dy't derfoar soarchet dat twa froulju yn'e earmoed bedarje.

Ien detail wol ik der efkes uttille.

Yn haadstik 4 fers 7 wurdt fertelt dat twa manlju it iens wurde oer it frijjaan fan in stik groun yn it hilliche lan.

Se bekrachtigje dit besluit troch dat de ien de oar yn fan syn sandalen jowt.

It is in hanneling dy't us oan't tinken set.

Yn oarsprong wie dit in gebaar fan macht en geweld, yn tiden fan oarloch waard de sandaal, mei syn hurde fitters, brûkt as swipe tsjin de fijen.

Yn Ruth, moatsje wy dit gebaar yn fredestiid; no is it in gebaar fan oerienstimming.

Wa't ien fan syn sandalen utdocht yn oarlochtiid, dy seit: Ik gean dy net utewei, kom mar op.

Wa't syn sandaal utdocht yn fredestiid seit: Wie binne it iens, ik sil dy nea de rech takeare.

Ien en itselde gebaar kin twa kanten ut wurkje.

It kin in segen weze, mar it kin ek in flok weze.

Je kinne in stien bruke om mei te smyten, mar je kinne in stien ek bruke om in hus fan te bouwen.

Je kinne in anecdote ut'e famylje bruke om de famylje kapot te meitsjen, mar dyselde anecdote kin je ek fertelle om meielkoar wille oer te hawwen.

It leart us tink ik, dat us omgong meielkoar, altyd in undergroen fan frede haw moat.

De Skriften leare us hjir, dat ek us krityske omgong meielkoar net sunder in undergroen fan leafde weze kin.

Sa is dit gebaar ^fus Ruth in les foar us deistich libben.

Us kar yn dizzen makket it ferskil ut tusken libje sa't it utkomt, of libje mei earbied.

En allinich libje mei earbied hat takomst.

AMEN

Gemeente van onze Here Jezus.

Als het gezin aan tafel, en ze willen beginnen met eten, dan wil het wel eens gebeuren, dat nog niet iedereen zover is. Vader en moeder zitten al klaar, maar een van de oudere kinderen moet zijn stoel nog recht zetten, en het jongste meisje is nog aan het vertellen, over wat ze vanmiddag op school maakte. En omdat het vader allemaal te lang duurt, daarom roept hij ineens: Eerbiedig! En dan weet iedereen waar hij aan toe is. Eerbiedig. M.a.w. nu gaan we bidden, nu moet al het andere plaats maken voor eerbied voor de Here God.

En het is goed dat deze vader dat woord uitspreekt, aan het begin van de maaltijd. Want die vader weet drommels goed, dat niet iedereen hetzelfde is. Moeder is weer anders dan vader, moeder heeft veel meer geduld met de kinderen. Maar die kinderen zijn ook allemaal weer verschillend. De een is verlegen en stil, maar de andere blijft alsmaar doorpraten, en is moeilijk stil te krijgen.

Zo is het in de hele wereld. Er zijn zoveel verschillende mensen, met zoveel verschillende karakters. De een is vaak jaloeers, de ander is gauw aangebrand, de derde is weer veel rustiger. En noem zo maar op. Er zijn stoute mensen, er zijn hele lieve mensen, er zijn brutale mensen, er zijn mensen, die iets voor een ander over hebben, maar er zijn er ook, die alles voor zichzelf willen houden. Er zijn wispelturige mensen, en er zijn evenwichtige en betrouwbare mensen.

In het boek Ruth ontmoeten wij ook al die verschillende soorten mensen.

Elimelech, dat is de vader. Hij is degene die op een goede dag besluit om met zijn gezin naar het buitenland te vertrekken, vanwege de hongersnood. Was hij misschien een slimme man, omdat hij op zoek ging naar voedsel? Elimelech was ook een beetje een gemene man. Want hij liet zijn volksgenoten achter in de hongersnood. Misschien had Elimelech zelfs wel een slecht geweten. Misschien had hij zijn dorpsgenoten wel bedonderd in de handel, en daarom vlucht hij nu van hen weg.

En dan heb je ook nog Orpa. Haar zuster Ruth die besluit met schoonmoeder Naomi mee terug te gaan naar Israël. Ruth is een lieve en trouwvrouw. Maar Orpa is een wat egoïstische vrouw, en zij besluit om niet met hen mee te gaan. Orpa wil in Moab blijven en daar haar plezier hebben.

En dan later in het verhaal als Naomi en Ruth weer terug zijn in het vaderland, dan treffen we daar Boaz, de man die uiteindelijk zal trouwen met Ruth. Boaz, die naam betekent: Levend maken. En dat is een toepasselijke naam, want deze eerlijke en oprechte man zorgde ervoor dat de familie van Elimelech en Naomi weer toekomst hadden in hun vaderland. Er zouden kinderen komen, en het geslacht zou niet uitsterven. Ja, Boaz is een eerlijke man.

En in de lezing die we hier vanmorgen hoorden hebben we gezien, dat Boaz ook een man was, die eerlijk was, als hij zaken

deed. Dat familielid van hem, waar hij mee ging praten, omdat die het eerste recht had, op het land van Elimelech, dat familielid kreeg eerlijk de kans, om het land eerst te kopen. Maar als hij dan bedankt, dan mag Boaz het land kopen, en dan mag hij met Ruth trouwen, zodat er weer toekomst is. En bij die afspraak die Boaz maakte met dat familielid, daar werd gebruik gemaakt van een heel oude gewoonte, en dat is, dat de één de ander een van zijn sandalen geeft.

De sandaal gemeente, is in het oude oosten het symbool van macht en recht. Zoals wij soms onze vuisten omhoogsteken als we ruzie met elkaar hebben, zo stonden in het oude oosten de mensen met hun sandaal in de hand tegenover elkaar, als ze ruzie hadden.

Maar in vredestijd is dat gebaar van die sandaal terechtgekomen in de handel. Zoals wij bij de notaris een koopacte laten opmaken, of zoals we een keurige kassbon krijgen in de winkel, zo geven de handelaars elkaar een sandaal, als teken dat de koop is gesloten.

En wat doe je eigenlijk als je een van je sandalen uittrekt, en die geeft aan de ander. Dan heb je nog maar een sandaal over, en op een sandaal kun je moeilijk gaan in het hete zand. En daarom is dat overgeven van die sandaal een teken van eerbied, gemeente. Je zegt als het ware tegen de ander: Ik ben blij dat we zaken hebben gedaan, en ik zal je niet de rug toekeren. Vandaag de dag zouden de kooplui zeggen: We zijn net eens, dan gaan we samen iets drinken.

Het is een teken van goed fatsoen, maar vooral van eerbied. Boaz is de mand, die eerbied heeft voor het leven, en eerbied voor de mensen om zich heen. Hij had als rijke landbouwer gemakkelijk veel geld op de bank kunnen hebben, maar hij kiest ervoor om niet al zijn geld op te potten, nee, hij heeft eerbied voor het leven, en hij helpt de armen, die op zijn land aren mogen zoeken, die na de oogst zijn overgebleven. Hij heeft eerbied voor die vrouwen, die na jaren weer terugkeerden in Israël, en die helemaal opnieuw moesten beginnen. Boaz heeft vooral eerbied voor zijn familie, omdat hij dat andere familielid eerst de kans geeft om het land van Elimelech te kopen. Boaz heeft tenslotte ook grote eerbied, voor de toekomst van het leven.

Hij besluit om zijn plicht na te komen, door te trouwen met Ruth, zodat Ruth en Naomi niet als eenzame vrouwen ergens in een achterafbuurt hoeven te wonen. Nee, doordat Boaz hen opneemt in de familie, daardoor hebben zij weer toekomst.

✓ We herinneren ons misschien nog, dat Naomi terugkeerde naar Israël en dat ze tegen de mensen zei: Noem mij maar niet meer Naomi, noem mij maar Mara, want ik heb grote bitterheid gekend in mijn leven. *In de mid/Oude t*

Maar de eerbied van Boaz voor het leven van deze vrouw is zo groot, dat hij weigert om haar Naomi te noemen. Hij kent de bitterheid van haar leven, maar hij wil verder naar de toekomst. Ja die naam Boaz, die betekent ook: Levend maken. Hij maakt deze eenzame vrouwen a..h.w. weer levend!

Gemeente zoals Boaz is, zo is ook God de Vader. Hij kent de geschiedenis van ons leven. Hij kent ook de bitterheid van ons hart. Hij weet dat ons leven vaak uiteengescheurd wordt door ziekte en dood. Hij kent de eenzaamheid, waarin wij zo vaak moeten verblijven. Maar zoals Boaz is, zo is ook God de Vader. Hij heeft eerbied voor het leven. Hij heeft eerbied voor ons, en wil samen met ons verder naar de toekomst.

Wat Boaz doet in het leven van de vrouwen, dat wil God doen in ons leven: Hij geeft ons weer hoop. Wij worden niet langer gedwongen om ergens in een achterafbuurt de rest van ons leven te slijten, nee, we worden erbij betrokken, en we worden midden in het leven gezet, door de God van alle leven, en we worden door Hem bij zijn koninkrijk betrokken, en daarom is er hoop voor ons.

Gemeente als wij zien naar Boaz, dan zien we hoe God met ons bezig is. God weet dat wij allemaal verschillende mensen zijn, met allemaal weer andere goede en slechte eigenschappen. God weet drommels goed, dat wij onze fouten en gebreken hebben. En daarom is Hij degene, die zich over ons ontfermt.

En als we zien hoe Ruth reageert op de daden en de weldaden van Boaz, dan weten we hoe wij moeten reageren op de weldaden van God. Als we bij God zijn geweest, dan komen we met handen vol voedsel naar huis terug, en net als Ruth tegen haar moeder, zo zullen wij tegen elkaar zeggen: Kijk eens wat God voor mij heeft gedaan, alles wat hij mij geeft, zomaar voor niets, uit genade.

En we kunnen ons de intense vreugde voorstellen van die oude Naomi, die ziet, dat haar dochter weer opbloeit, en weer toekomst ziet. Dan kunnen we ons de vreugde voorstellen van ouders, als hun kinderen thuiskomen met de goede gaven van God. Als ouders merken, dat jonge mensen, diep in hun hart God niet losgelaten hebben, en als ze blijven geloven, dat God hen niet zal loslaten, dan komt er vreugde over de weldaden van God. En dan zien ook ouders weer toekomst, voor hun kinderen.

Die vader, in het begin van de preek, die met zijn gezin wil bidden en die dan roept: Eerbiedig. Die vader is te vergelijken met Jezus. Want Jezus is degene, die overal waar hij komt de mensen toeroept: Eerbiedig! Jullie moeten eerbied hebben voor de God, voor mijn Vader in de hemelen. Jullie moeten eerbied hebben voor de grondregels die hij jullie gaf, jullie moeten ernaar leven. En jullie moeten ook eerbied hebben voor het leven, je eigen leven, en het leven van anderen.

Jezus is degene die probeert om ons bij die maaltijd te houden, en die ons samen wil laten beginnen: Eerbiedig. Nu moet alles plaats maken voor God, zoals ook in het leven en sterven van Jezus alles moest plaats maken voor God. *Wandaal*

We leren vandaag in de kerk, dat als wij eerbied hebben voor God en eerbied voor het leven, dat we dan toekomst hebben. En dat is een blijde boodschap. Ik zou het maar eens uitproberen, in je eigen leven, in je eigen omgeving. Probeer je maar bewust af te vragen, in alle omstandigheden: Hoe moet ik met eerbied handelen in deze situatie? *Kan*

4 Het kan beginnen bij hele simpele dingen: In het verkeer bijvoorbeeld. Als iedereen zich in het verkeer zou gedragen met eerbied voor het leven, dan zou het heel wat veiliger zijn op de weg.

Maar ook in andere situaties. Bijvoorbeeld als er weer eens een discussie is over al die vluchtelingen, die ons land overstromen, en die maar leven van onze belastingcenten. Vraag u dan eens af: Hoe zal ik met eerbied omgaan met deze mensen? Dan zal er een einde komen aan de vooroordelen, en aan de hatelijkheden naar vluchtelingen. O ja, onder die vluchtelingen zitten ook goede en minder goede, maar dat is met onze burens ook zo, dus laten we maar ophouden met de vinger te wijzen of met de vuist omhoog te staan.

Laten wij elkaar in Godsnaam de hand reiken. Of zo zou men in de tijd van Ruth zeggen: Laten we toch in Godsnaam elkaar een sandaal aanreiken.

Ja, dat is de opdracht die we meekrijgen vandaag, dat we ons altijd weer zullen afvragen hoe we met eerbied kunnen leven, eerbied voor God en eerbied voor de naaste. Waar eerbied toe kan leiden, dat lezen we in het boek Ruth. Het leidt tot een hechte band in de familie. Eerbeid leidt ertoe, dat er weer toekomst is. Eerbied zorgt ervoor, dat we uit een hopeloze situatie worden gemaald, en dat we midden in het leven worden gezet. We hoeven niet langer te leven in de duisternis van de bitterheid, nee, wij mogen leven in het licht van Christus.

Gemeente tenslotte nog dit: Zoals heel vaak in het oude testament, zit het evangelie er al in verscholen. Zo ook in het boek Ruth. Weet u nog wat die naam betekende van die stamvader Elimelech, de overleden man van Naomi, die man, die misschien wel een slecht geweten had, en die daarom vluchtte naar Moab. Zijn naam betekent: God is koning. En weet u wat het wonderlijke is.

Boaz zorgt ervoor, dat de familie van Elimelech wordt gered. Ja, ook al had Elimelech misschien een slecht geweten, toch had Boaz eerbied, voor deze stamvader.

Boaz zorgt er dus voor dat de naam van Elimelech weer in ere wordt hersteld. God is koning. En dat is het evangelie van deze dag: Dat God de koning is van ons leven.

Laten we dan met al onze krachten proberen met eerbied te leven, want dan hebben we toekomst, en dan zorgen we er ook voor dat de naam van God weer in ere wordt hersteld. Hij is uw koning in leven en in sterven. AMEN

~~Elimelech: Weer in ere hersteld! God is weer koning in Israël!~~